

Turun ja Kaarinan
seurakuntayhtymä

SAAVUTETTAVUUSOHJELMA 2014–2016

Turun ja Kaarinan
seurakuntayhtymä,
Yhteinen kirkkoneuvosto
28.11.2013

SISÄLLYSLUETTELO

JOHDANTO.....	2
1. SAAVUTETTAVA SEURAKUNTA.....	2
2. FYYSINEN SAAVUTETTAVUUS ELI ESTEETÖN LIIKKUMINEN	3
3. TIEDOTUS.....	4
4. TALOUDELLINEN SAAVUTETTAVUUS.....	4
5. SIELUNHOITO JA VERTAISTUKI.....	4
6. KOULUTUS.....	5
7. TOIMINTASUUNNITELMA.....	5
8. YHTEISTYÖ.....	6
9. VAMMAISNEUVOSTO.....	6
10. SEURANTA.....	6

JOHDANTO

Saavutettava seurakunta tarkoittaa, että kaikki ihmiset voivat olla mukana seurakunnan toiminnassa ja saada seurakunnan palveluja. Seurakunnassa saavutettavuus on tärkeä asia. Kristillisen uskon perusasioihin kuuluu, että seurakunta on kaikkia ihmisiä varten.

Kirkon opin mukaan Jumala on luonut ihmisen, ja ihminen on Jumalan kuva. Ihmisestä tulee seurakunnan jäsen, kun hänet kastetaan.

Kaikki ihmiset voivat kuulua seurakuntaan. Siihen eivät vaikuta sukupuoli, ihon väri, vamma tai sairaus. Kaikki seurakunnan jäsenet ovat yhtä arvokkaita, vaikka he ovat erilaisia. Kaikilla pitää myös olla mahdollisuus osallistua seurakunnan toimintaan.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymällä on oma ohjelma saavutettavuudesta. Sen perustana ovat kirkon saavutettavuusohjelma SAAVU, seurakuntayhtymän oma vammaisohjelma 2009–2011 ja seurakunnan kokemukset vammaistyöstä. Ohjelman tavoitteena on saavutettava ja esteetön seurakunta.

Saavutettavuusohjelma on tarkoitettu seurakunnan jäsenille, työntekijöille ja päättäjille. Tässä esitteessä on ohjeita siitä, miten seurakunnasta tulee saavutettava ja esteetön.

1. SAAVUTETTAVA SEURAKUNTA

Seurakunnan yhtenä tehtävänä on poistaa syrjintää ja eriarvoisuutta. Saavutettavuus on yksi tapa edistää tasa-arvoa. Se toteutuu parhaiten, kun kaikki ovat mukana tässä työssä. Tarvitaan vain oikea asenne.

Seurakunta lisää saavutettavuutta, kun se poistaa liikkumisen, näkemisen, kuulemisen ja ymmärtämisen esteitä. Seurakunnan tulee tarjota apuvälineitä, jos joku tarvitsee niitä.

Kun ihmisellä on vaikea vamma, apuvälineet eivät yksin riitä. Hän tarvitsee toisten ihmisten apua. Tulkit ja avustajat antavat apua vammaisille. Myös kaikki seurakunnan työntekijät auttavat, kun vammaisen haluaa osallistua seurakunnan toimintaan.

Mitä tehdään:

1. Kaikissa suunnitelmissa otetaan huomioon, että jokainen voi osallistua seurakunnan toimintaan.
2. Seurakunnat valitsevat joka vuosi yhden alueen, jota ne kehittävät saavutettavaksi.
3. Seurakunnissa on yksi henkilö, joka huolehtii, että saavutettavuus toteutuu ja liikkumisen esteitä poistetaan. Hän voi kuulua johonkin erityisryhmään eli olla esimerkiksi vammaisen tai maahanmuuttaja. Hän saa tietoa ja koulutusta saavutettavuusasioista.
4. Seurakunta pyrkii vaikuttamaan ihmisten asenteisiin. Kaikkien täytyy hyväksyä, että ihmiset ovat erilaisia. Se on aivan luonnollista.

5. Seurakunnan täytyy kertoa toiminnastaan ja päätöksistään niin, että kaikki voivat saada tietoa. Palveluissa pitää näkyä, miten kaikki voivat saada niitä ja miten kaikki voivat osallistua tilaisuuksiin.
6. Vammaisilla pitää olla mahdollisuus toimia seurakunnan luottamustehtävissä esimerkiksi seurakuntaneuvostossa tai erilaisissa toimikunnissa.
7. Seurakunnan tilaisuuksissa pitää olla tulkkeja ja avustajia, jos joku tarvitsee apua.

2. FYYSINEN SAAVUTETTAVUUS ELI ESTEETÖN LIIKKUMINEN

Suomen perustuslain mukaan ketään ei saa asettaa eri asemaan siksi, että hän on vammainen (laki 1999/731). Seurakunnan tulee noudattaa tätä lakia. Esteetön liikkuminen on saavutettavan seurakunnan perusasia.

Vammaisten henkilöiden tulee päästä helposti seurakunnan rakennuksiin ja tiloihin. Kun seurakuntayhtymä rakentaa uutta tai korjaa vanhaa, tiloista pitää tehdä esteettömiä. Tässä auttaa huolellinen suunnittelu.

Turun ja Kaarinan seurakuntayhtymässä esteettömyys tarkoittaa seuraavaa:

- Kaikkiin seurakuntien tiloihin pääsee esteetöntä reittiä.
- Seurakuntien piha-alueet ovat esteettömiä
- Parkkipaikoilla on inva-paikkoja.
- Leirikeskuksissa on helppo liikkua.
- Hautausmaat ja kaikki kulkutiet ovat esteettömiä.
- Vammainen voi käyttää apuvälineitä tai hänellä voi olla avustaja.
- Opasteet ovat selkeitä.

Mitä tehdään:

1. Seurakunta varmistaa, että kaikki uudet rakennukset ovat esteettömiä eli

niissä on esimerkiksi
pyörätuoliluiskat, inva-WC
ja riittävän leveät ovet.

2. Rakennukset tehdään esteettömiksi,
kun niitä korjataan.
3. Seurakuntayhtymä tekee selvityksen
tilojen esteettömyydestä.
4. Seurakunta pyytää
lausunnon vammaisneuvostolta,
kun se rakentaa uusia tiloja
tai korjaa vanhoja.
5. Vammaisneuvosto ja
seurakuntayhtymän kiinteistötoimisto
tekevät yhteistyötä,
että esteet saadaan poistettua.
6. Vammainen voi saada apuvälineitä,
kun hän liikkuu seurakunnan tiloissa.

3. TIEDOTUS

Seurakuntien ja seurakuntayhtymän tiedotteet
tehdään selkeällä suomen ja ruotsin kielellä
tai selkokielellä. Tiedotteissa näkyy,
miten palvelut ja toiminnot
on helppo saavuttaa.

Mitä tehdään:

1. Seurakuntayhtymällä on ohjeet
selkokielisestä tiedottamisesta ja opasteista.
Ohjeet tehdään yhdessä
vammaisneuvoston kanssa.
2. Seurakuntien kotisivuilla kerrotaan,
miten vammaiset pääsevät eri tiloihin
ja mitä apua on tarjolla.

4. TALOUDELLINEN SAAVUTETTAVUUS

Kirkon toiminta ja palvelut
ovat yleensä ilmaisia,
ja kaikki voivat osallistua niihin.
Leireillä ja retkillä on pieni maksu.

Jos joku tarvitsee apua,
avustaja, opas, tulkki, ohjaaja tai
tukihenkilö pääsee mukaan ilmaiseksi.

5. SIELUNHOITO JA VERTAISTUKI

Sielunhoito on yksi kirkon perustehtäviä.
Se on kuuntelemista, ymmärtämistä ja auttamista.
Sielunhoito auttaa ihmistä
huolehtimaan omasta hyvinvoinnistaan.

Jotkut vammat vaikeuttavat
tai estävät tavallisen vuorovaikutuksen.
Kaikilla ihmisillä on kuitenkin oikeus
tulla ymmärretyksi ja saada sielunhoitoa.
Siksi on tärkeää,
että työntekijät ymmärtävät,
miten eri ihmiset ilmaisevat itseään
ja miten heidän kanssaan keskustellaan.

Vertaistuki on yksi sielunhoidon muoto.
Se edistää hyvinvointia
ja auttaa selviytymään arjesta.
Vertaistuki tarkoittaa,
että auttaja on joku,
jolla on samanlainen vamma
tai ongelma kuin autettavalla.
Silloin auttajalla on omia kokemuksia,
miten eri tilanteista selviää.

Yhteistyö vammaisjärjestöjen kanssa
on tärkeää, kun ehkäistään
vamman syrjäytymistä.

Joissakin seurakunnissa on oma pappi,
joka tekee hengellistä työtä
vammaisten ja eri järjestöjen kanssa.
Tämä on parantanut
vammaisten ihmisten mahdollisuuksia
saada sielunhoitoa.

Seurakuntayhtymässä on vammaistyöryhmä,
jonka jäsenet kuuluvat vammaisjärjestöihin.
Työryhmä tekee yhteistyötä
vammaisjärjestöjen kanssa
sekä suunnittelee ja järjestää käytännön työtä.
Diakoniakeskuksen vammaistyö on mukana
ryhmän työskentelyssä.
Diakoniakeskuksen vammaistyö järjestää

myös toimintaa vertaisryhmille,
kuten leirejä ja retkiä.

Mitä tehdään:

1. Oma pappi -järjestelmä tehdään selkeäksi. Seurakunnat ja vammaistyöryhmä kehittävät järjestelmää yhdessä.
2. Vammaistyöryhmä ja diakoniakeskuksen vammaistyö selvittävät, miten vertaistukea voi lisätä.
3. Vammaisjärjestöjen kanssa tehdään yhteistyötä.
4. Seurakuntien työntekijät antavat sielunhoitoa. Heidän kanssaan voi keskustella, jos elämässä tulee vaikeuksia.

6. KOULUTUS

Seurakuntayhtymä järjestää koulutusta esteettömyydestä seurakunnan työntekijöille, luottamushenkilöille ja seurakuntalaisille. He saavat tietoa vammaisuudesta, erilaisuuden tunnistamisesta ja erilaisten ihmisten kohtaamisesta.

Hyvä perustieto vammaisuudesta auttaa tukitoimien järjestämistä. Seurakunta yrittää myös saada lisää vapaaehtoisia auttajia ja järjestää heille koulutusta.

Mitä tehdään:

1. Seurakuntien työntekijät, luottamushenkilöt ja vapaaehtoiset saavat koulutusta siitä, mitä esteettömyys tarkoittaa.
2. Koulutuksessa annetaan tietoa käytännön töistä ja siitä, miten asenteisiin vaikutetaan. Tieto auttaa huomaamaan esteet ja löytämään niihin ratkaisuja.
3. Koulutuksen aiheita ovat myös erilaiset viestinnän tavat ja niiden käyttö

sekä miten asiat ilmaistaan selkeästi ja yksinkertaisesti.

7. TOIMINTASUUNNITELMA

Seurakuntayhtymän ja seurakuntien toiminnan suunnitelmat vaikuttavat siihen, miten saavutettavuus siirtyy osaksi arjen työtä.

Toiminta- ja taloussuunnitelmissa tulee näkyä, kuinka saavutettavuus on otettu huomioon. Tässä työssä luottamushenkilöillä on tärkeä merkitys. He voivat asettaa saavutettavuuden yhdeksi tärkeäksi tavoitteeksi.

Toimintasuunnitelmassa voidaan valita kohtia, joissa kiinnitetään erityistä huomiota saavutettavuuteen. Suunnittelussa ja toteutuksessa on hyvä olla mukana henkilö, jolla on omia kokemuksia esteistä ja esteettömyydestä. Hän voi olla esimerkiksi liikuntavammaisen, kehitysvammaisen kuuro tai sokea.

Mitä tehdään:

1. Esteettömyys ja saavutettavuus ovat osa seurakuntayhtymän toimintasuunnitelmaa.
2. Seurakuntayhtymän ja seurakuntien toimintasuunnitelman lomakkeissa on kohta, johon merkitään saavutettavuuden tavoitteet.

8. YHTEISTYÖ

Seurakuntayhtymän vammaistyötä tehdään yhteistyössä Turun ja Kaarinan kaupunkien, sairaanhoito- ja erityishuoltopiirien sekä eri järjestöjen ja yhdistysten kanssa.

Mitä tehdään:

1. Seurakuntayhtymä kehittää yhteistyötä erilaisten toimijoiden kanssa.

9. VAMMAISNEUVOSTO

Seurakuntayhtymässä on vammaisneuvosto, jonka tehtävä on edistää seurakunnan palvelujen saavutettavuutta. Se myös katsoo, että palvelut soveltuvat kaikille.

Tavoitteena on, että vammaiset voivat osallistua ja vaikuttaa seurakunnan päätöksiin. Vammaisneuvosto järjestää koulutusta, jossa kerrotaan, miten saavutettavuuden esteitä poistetaan. Se pitää myös yhteyttä eri yhteistyökumppaneihin.

Vammaisneuvostolla on paljon tehtäviä, ja ne vaativat monen eri ryhmän yhteistyötä. Tärkein ja vaikein tehtävä on vaikuttaa asenteisiin.

Vammaisneuvosto toimii yhteisen diakoniajohtokunnan alaisuudessa. Diakoniajohtokunnan valitsee yhteinen kirkkoneuvosto. Johtokunnan toimikausi on kaksi vuotta.

Vammaisneuvostoon kuuluu vammaisyhdistysten edustajia sekä seurakunnan työntekijöitä ja luottamushenkilöitä.

10. SEURANTA

Seurakuntayhtymän vammaisneuvosto seuraa, miten saavutettavuusohjelma toteutuu. Vuonna 2016 vammaisneuvosto laatii seurantaraportin, jonka se antaa seurakuntayhtymän kirkkoneuvostolle